

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

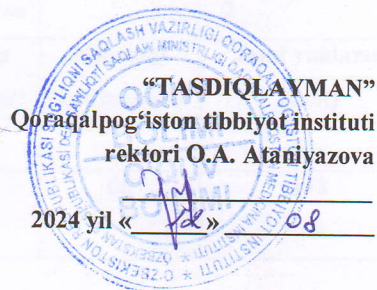
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi

№ 130.24/14-P.41

2024 yil « 12 » 08

OG'IZ BO'SHLIG'I JARROXLIGI
MODUL DASTURI

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yonalishi:	60910100	-Stomatologiya

Nukus – 2024

Fan\ modul kodi		O'quv yili 2024- 2025	Semestr 5,7	Kreditlar 5	
Fan\ modul turi Majburiy		Ta'lim turi Qoraqalpoq/ Uzbek / Rus		Haftadagi dars soatlari 2	
1	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	OG'IZ BO'SHLIG'I JARROXLIGI		82	66	148
2	I.Fanning mazmuni				
	<p><i>O'quv modulining maqsadi:</i>– talabalarda nazariy va amaliy bilimlari orqali boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni hosil qilish, og'iz bo'shlig'i a'zolarida uchraydigan turli kasalliklarga belgilangan ambulator xirurgik stomatologik yordam ko'rsata oladigan hamda xirurgik kasalliklar asoratlarini oldini olish tadbirlarini o'tkaza oladigan umumiy amaliyot shifokor-stomatologini tayyorlashdir.</p> <p><i>O'quv modulining vazifalari:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- stomatologiya poliklinikalarida xirurgik stomatologiya xonalari (bo'limlari) tuzilishini o'rgatish;- poliklinika sharoitida xirurgik stomatologik bemorlarni davolashda qo'llaniladigan barcha og'riqsizlantirish usullarini qo'llashga o'rgatish;- poliklinika sharoitida og'iz bo'shlig'i a'zolari kasalliklarini tekshirish, tashxislash va xirurgik davolash usullarini kundalik amaliyotda qo'llashga o'rgatish;- yallig'lanish kasalliklari bilan bemorlarni yuz-jag' statsionariga gospitalizatsiya qilishga ko'rsatmalarni aniqlash;- yuz-jag' bo'limida davolangan bemorlarni statsionardan chiqqanidan so'ng o'tkaziladigan reabilitatsion usullari bilan tanishtirish va o'rgatish. <p><i>Modul bo'yicha talabalarining bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:</i></p> <p>5-semestr</p>				

Talaba:

- o'quv, ilmiy va ma'lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bag'arish, test va vaziyati masalalarni echish;
- asosiy xirurgik stomatologik kasalliklarni e'tra aniqlash va tashxislash;
- xirurgik stomatologiya poliklinikasida xirurg – stomatolog ish o'rni va vazifalari *haqida tasavvurga ega bo'lishi*;
- uch shoxli nervni anatomo-topografik tuzilishini;
- yuqori va pastki jag'larni anatomo-topografik tuzilishini;
- og'iz bo'shlig'i kasalliklarida qo'llaniladigan asosiy zamonoviy tekshirish va og'riqsizlantirish usullarini;
- ta'sir mexanizmlariga ko'ra anestetiklarni to'g'ri tanlash hamda boshqa preparatlar bilan birgalikda yuborishda raisional dozani ahamiyatini *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

- yuqori va pastki jag' tishlarni elevator va omburlar yordamida sug'urish; – yuqori va pastki jag' tish ildizlarini sug'urish *malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

– ta'sir mexanizmlariga ko'ra anestetiklarni to'g'ri tanlash hamda boshqa preparatlar bilan birgalikda yuborishda raisional dozani bilishi;

- yuqori jag'da periferik va markaziy og'riqsizlantirishlarni o'tkazish (og'iz ichi va og'iz tashqari usullari) *haqida tasavvurga ega bo'lishi*;
- pastki jag'da periferik va markaziy og'riqsizlantirishlarni (og'iz ichi va og'iz tashqari usullari) *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- yuqori va pastki jag' alohida guruh tishlarni omburlar yordamida sug'urish;
- yuqori va pastki jag' alohida guruh tishlarni elevator yordamida sug'urish;
- yuqori va pastki jag' tish ildizlarini omburlar, elevatorlar yordamida sug'urish *malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

7-semestr

- yuqori va pastki retentirlangan va distopiyalangan tishlarni elevator va omburlar yordamida sug'urish;
- yuqori va pastki jag' tish ildizlarini sug'urish *haqida tasavvurga ega bo'lishi*;
- yuqori va pastki jag' tishlar sug'urilgandan keyin qon ketishini to'xtatishni mahalliy usullarini (tamponada va tikish) *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- subperiostal abscesslarni ochish *malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*
- og'iz bo'shlig'ida abscesslarida birinchi yordam ko'rsatish;
- og'iz bo'shlig'ida yiringli yaralarini yuvish va drenajlash;

- og'iz bo'shlig'i xavfli o'smalarini tashxislash va kerakli mutaxassisga yo'llanma berish;

– so'yak bezi tosh kasalliklarida birinchi yordam ko'rsatish *haqida tasavvurga ega bo'lishi*;

- so'yak bez chiqaruv yo'lini yuvish va kengaytirishni;
- o'tkir va surunkali gaymorlarni tashxislash va gaymor bo'shlig'ini yuvishni;

– tish chiqish va sinishlarida qo'shimcha tekshirish usullarini o'tkazish va birinchi yordamni ko'rsatishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

- og'iz bo'shlig'i yumshoq to'qima jarohatlarida birinchi yordam ko'rsatish;
- og'iz bo'shlig'i o'smasimon hosilalarini tashxislash va davolash *malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

III.1. Fan tartibiga quyidagi mavzular kiradi:

5-semestr

1-mavzu. Xirurgik stomatologiya: Uni boshqa tibbiyot sohalari bilan bog'liqligi. O'zbekistonda xirurgik stomatologiyaning rivojlanish tarixi va unga hissa qo'shgan olimlar. Ambulator va stasionar xirurgik stomatologik yordamni tashkil qilish. Xirurgik stomatologiyada ishlatiladigan asbob uskunalar va xom ashyolar.

Xirurgik stomatologiyani rivojlantirishga hissa qo'shgan olimlar. Xirurgik stomatologiya bo'limi. Og'iz bo'shlig'i jarrohligi moduli va uning mazmuni. Ambulatoriya va stasionarda xirurgik stomatologik yordamni tashkil etish. Xirurgik stomatologiyada ishlatiladigan asbob uskunalar va xom ashyolar.

2-mavzu. Xirurgik stomatologiyada aseptika va antiseptika qoidalari.

Stomatologik bo'limlar va kabinetlarda dezinfeksiya va sterilizatsiyani tashkil qilishga talablar. Bemor va shifokorni infeksiyadan himoyalash. Davlat va nodavlat stomatologik klinikalarda sterilizatsiyaga qo'yiladigan talablar.

Aseptika va antiseptika qoidalari. Antiseptik bog'lamlar. Dezinfektsiyalovchi moddalar va sterilizatsiya usullari. Jarroh qo'lga ishlav berish, qo'l yuvish tartibi. Jarrohlikda stomatologik infeksiyadan himoyalash. Bemor bilan shifokorni ekzogen infeksiyadan himoyalash.

3-mavzu. Stomatologiyada og'riqsizlantirish. Umumiy og'riqsizlantirish, narkoz. Uning turlari. Ambulator va stasionar sharoitda narkoz o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Endotraxeal narkozning o'ziga xos xususiyatlari. Inqalyasyon va noingalyasyon narkozda

ishlatiladigan farmakologik dori vositalari. Uch shoxli nervning harakatlantiruvchi va sezuvchi tolalari. Uch shoxli nerv yo'nalishida hosil qiluvchi tugunlar. Ularni og'riqsizlantirishda ahamiyati. Uch shoxli nervning ikkinchi va uchinchi shoxining innervatsiya sohalari	Xirurgik stomatologiyada og'riqsizlantirish. Umumiy og'riqsizlantirish turlari, narkoz, gipnoz, akopunktura, ataralgeziya, neyroleptanalgeziya, markaziy analgeziya, audioanalgeziya, elektronarkoz. Narkoz turlari va ularni qo'llashga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Uch shoxli nerv ikkinchi va uchinchi shoxlari innervatsiya sohalari. Uch shoxli nerv tugunining joylashishi, nerv yo'nalishida hosil bo'ladigan tugunlar va ularning ahamiyati, harakatlantiruvchi va sezuvchi tolalari. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati va tishlar innervatsiyasi.
4-mavzu. Mahalliy og'riqsizlantirish. Mahalliy og'riqsizlantirishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Mahalliy og'riqsizlantirish turlari va mahalliy og'riqsizlantirishda ishlatiladigan anestetiklar, ularni ta'sir mexanizmi. Markaziy og'riqsizlantirish. Hujayra neyrofiziologiyasi.	Mahalliy og'riqsizlantirish turlari. YUqori va pastki jag'da o'tkaziladigan mahalliy og'riqsizlantirish turlari, ko'rsatmalari. Mahalliy anesteziyada xujayra neyrofiziologiyasi. Mahalliy og'riqsizlantirishda ishlatiladigan instrumentlar. Mahalliy og'riqsizlantirishda qo'llaniladigan dori vositalar: amid va efir guruhiga kiruvchi mahalliy anestetiklar xarakteristikasi. Markaziy og'riqsizlantirish usullari.
5-mavzu. Kuchaytirilgan mahalliy og'riqsizlantirish, mahalliy anestetiklarni ta'sirini uzaytiruvchi preparatlar. Vazokonstriktorlar farmakologiyasi, qo'llanilishi. Kasalliklari bor bemorlarda kuchaytirilgan mahalliy og'riqsizlantirish va operatsiyaga tayyorlash.	Kuchaytirilgan mahalliy anesteziya (premedikatsiya), psixomotsional xolaning klinik belgilari va turlari. Ambulator sharoitda premedikatsiya o'tkazish. Kuchaytirilgan mahalliy og'riqsizlantirishda ishlatiladigan dori vositalari. Mahalliy anesteziyani kuchaytiruvchi farmakologik dori vositalari. Hamroh kasalliklari bor bemorlarda mahalliy og'riqsizlantirish o'tkazish xususiyatlari. Kuchli allergik anamnezga ega bemorlarda mahalliy og'riqsizlantirish o'tkazish xususiyatlari.

JSTBo'yicha og'riqsizlantirish pog'onalari. Vizual analog shkala (VASH).	
6-mavzu. Tish olish operatsiyasi. Tish olishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. YUqori va pastki jag'larda tish olish xususiyatlari va tamoyillari. YUqori va pastki jag'da ombur va elevatorlar bilan tish olish biomehanikasi. Tish va tish ildizlarini olishda erta va kechki asoratlar va ularni bartaraf etish usullari.	
Tishlarni olishga bo'lgan ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Tish olishga zarur asboblar. Tishlarni olish uchun ishlatiladigan omburlar va elevatorlar. Elevatorlar - turlari, konstruksiyasi, qo'llanilishi. Tish olishdagi omburlarning turlari va konstruksiyasi xususiyatlari. Tish va tish ildizlarini olish biomehanikasi. Olingan tish katagiga ishlov berish va yaraning bitishi.	
Tish olish paytida ehtimoli yuqori bo'lgan mahalliy asoratlar: olinayotgan tish toji va ildizini sinishi, qo'shni tishni sinishi yoki chiqishi, yumshoq to'qimaga tish ildizini itarib yuborish, og'iz bo'shlig'idagi yumshoq to'qima va milkilarni jarohatlash, alveolyar katak devorini sinishi, gaymor bo'shlig'i tubini perforatsiyasi, tish ildizini gaymor bo'shlig'iga kirib ketishi, pastki jag' sinishi yoki chiqishi, pastki alveolyar nerv jarohatlanishi, tish yoki ildiz aspiratsiyasi. Tish olingandan keyin ehtimoli bo'lgan mahalliy asoratlar: olingan tish katagidagi erta va kechki qon ketishi. Alveolit. Tish olingandan keyingi umumiy va mahalliy asoratlarni oldini olish chora-tadbirlari.	
7-mavzu. Tishlarni chiqish patologiyasi. Tish chiqishiga ta'sir etuvchi maqalliy va umumiy omillar. YUqori va pastki 8-tishni qiyin chiqishi (retensiya, yarim regensiya), tishlar distopiyasi. Ularni diagnostika usullari. Bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlar (perikoronorit, retromolyar abscess) hamda ularni oldini olish. Tish olish usuliga ko'ra va perikoronotomiyadan so'ng tish katagini bitishi.	
8-mavzu. Periodontitlar va ostirlarni tashxislash natijalariga asoslangan holda xirurgik davolash usullariga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Tish saqlovchi operatsiyalar (tish ildizi uchi rezeksiyasi, ildiz amputatsiyasi, gemiseksiya).	

Tish saqlovchi operatsiyalar (tish replantatsiyasi, autotransplantatsiya va allotransplantatsiyasi, Tish saqlovchi operatsiyalardan so'ng jarohatlarning bitishi. Reparativ regeneratsiyani optimizatsiyasi.
7-semestr
1-mavzu. Og'iz bo'shlig'idagi yiringli jarayonlarning kelib chiqishi, sabablari, patogenezi.
Klinik ko'rinishi, tashxislash va davolash taktikasi.
2-mavzu. So'lak bezlarining yallig'lanish kasalliklari. So'lak - tosh kasalligi.
Kichik so'lak bezlari retension kistalari. So'lak bezlari xavfisiz o'smalari. Noodontogen yallig'lanish kasalliklari. Ularning etiologiyasi, patogenezi, tashxisi, davolash usullari.
3-mavzu. Og'iz bo'shlig'ining o'smasimon hosilalari: etiologiyasi, patogenezi, tashxisi, davolash usullari. Odontogen geymoritlar
Radikulyar kista, keratokista, tish saqlovchi kista, tishlar chiqish paytidagi kistasi, milk kistalari. Odontogen geymoritlar etiologiyasi, patogenezi, tashxisi, davolash usullari.
III. Mohitdagi amaliy mashg'ulotlar mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:
3.2.1. Amaliy mashg'ulotlarning mavzulari ro'yxati:
5-semestr
1-mavzu: Xirurgik stomatologik xonani tashkilotlashirish va tarkibi. Xirurgik stomatologiya bo'limda foydalaniladigan asboblari.
2-mavzu: Xirurg stomatolog yordamiga muhtoj bo'lgan bemorni tekshirish va qo'shimcha tekshirish usullari. Kasallik tarixini to'ldirish - forma №043/U.
3-mavzu: Infiltrasion og'riqsizlantirish usuli. Infraorbital og'riqsizlantirishning og'iz ichi va tashqi usuli.
4-mavzu: Tuberal og'riqsizlantirishning og'iz ichi va tashqi Egorov va Vaysblat usuli.
5-mavzu: Palatinal og'riqsizlantirish. Insizival og'riqsizlantirishning og'iz ichi va tashqi usuli.
6-mavzu: Mandibulyar og'riqsizlantirish. Mandibulyar og'riqsizlantirishni og'iz tashqi usuli. Paski alveolyar nervni og'riqsizlantirish.
7-mavzu: Torusl og'riqsizlantirishning og'iz ichi usuli. Mental og'riqsizlantirishning og'iz ichi va tashqi usuli.
8-mavzu: Anestetiklar ta'sirini uzaytirish xususiyatiga ega bo'lgan preparatlarni qo'llash. Mahalliy va markaziy og'riqsizlantirishda kuzatilishi mumkin bo'lgan umumiy asoratlari. Bemorda anafliktik shok klinik belgilari. O'pka yurak reanimatsiyasi.

9-mavzu: Tish olish. Tish olish uchun asbob va uskunalar. Omburlar bilan tish olish bosqichlari.
10-mavzu: Bemorda yuqori va pastki jag' frontal guruh tishlarini olish texnikasi.
11-mavzu: Bemorda yuqorigi jag' kichik oziq tishlarini olish texnikasi. Bemorda yuqorigi jag' katta oziq tishlarini olish texnikasi.
12-mavzu: Bemorda pastki jag' kichik oziq tishlarini olish texnikasi. Bemorda pastki jag' katta oziq tishlarini olish texnikasi.
13-mavzu: Yuqori va pastki jag' tish ildizlarini olish texnikasi. Ildizlarni olishda elevatorlarni tanlash.
14-mavzu: Yuqori va pastki jag' tishlari va ildizlarini bor mashina va doloto yordamida olish texnikasi.
15-mavzu: Yuqori va pastki jag' tishlari olingandan keyingi bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlari. Alveolarni jarohlik davolash bosqichlari.
7 semestr
1-mavzu: YUqori va pastki jag' 8 tishlari chiqishi qiyinlashuvi sabablarini aniqlash (retensiya, yarimretensiya, perikoronarit, retromolyar abscess). Distopiyalangan tish. Rengnologik tekshirish, klinikasi, davolash usullari. Modelda va bemorda namoyish etish. Retensiyalangan va yarimretensiyalangan tishlarni omburlar, elevatorlar, doloto va bor mashinalar bilan olish operatsiyasi bajarish etaplarini modelda va bemorda namoyish etish. Perikoronomiya va retromolyar abscessni olish operatsiyasi bajarish etaplarini modelda va bemorda namoyish etish. Tish katagini bitishi.
2-mavzu: Periodontitlarda tish saqlovchi operatsiyalar, usullarni davolash usullari (tish replantatsiyasi, ildiz uchi rezeksiyasi). Ko'rsatma va qarshi ko'rsalmalar. Periodontitlarni tish saqlovchi operatsiyalardan keyin jarohat bitishi. Asoratlari va profilaktikasi.
3-mavzu: Periodontitlarni tish saqlovchi operatsiyalar tish ildizi tish amputatsiyasi, tish gemiseksiyasi va koronoradikulyar separatsiya. Tishsaqlovchi operatsiyalarda osteoplastik materiallarni qo'llash. Reparativ osteogenezni optimallashtirish usullari.
4-mavzu: Og'iz bo'shlig'i yiringli yallig'lanish kasalliklari (perioosti, odontogen osteomieli). Etiologiyasi, patogenezi, tashxislash algoritmi va klinikasi. Xirurgik davolash usullari.
5-mavzu: Og'iz bo'shlig'ini protezlashga tayyorlash (lab, til yuganchalari qisqa bo'lganligidagi operatsiyalar, to'qimalarning yallig'lanishga uchragan ortiqcha qismlarni olib tashlash, og'iz bo'shlig'i dahlizi plastikasi) Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati va alveolyar o'sidagi operatsiyalar.
Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Modul bo'yicha o'quv jarayoni ma'rufa va amaliy mashg'ulotlardan iborat bo'lib, o'zaro bog'liq holda o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jhozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalarini qo'llash maqsadga muvofiqdir. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati asosida talabalar bilimlarini chuqurlashtirish va qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda o'z imkoniyatidan foydalangan holda natijaga erishish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

IV. Amaliy ko'nikmalar

Modul davomida egallandigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

Og'iz bo'shlig'i jarrohligi moduli bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan:

5-semestr

1. Infiltratsion og'riqsizlantirishni bemorda (volonterda) bajarish
2. Infraorbital og'riqsizlantirishni fantomda (volonterda) bajarish.
3. Palatinal va insizival og'riqsizlantirishni bemorda (volonterda) bajarish.
4. Tuberal og'riqsizlantirishni fantomda (volonterda) bajarish.
5. Mandibulyar og'riqsizlantirishni fantomda (volonterda) bajarish.
6. Engak nervini og'riqsizlantirishni og'iz ichi va og'izdan tashqari usulda bemorda (volonterda) bajarish.
7. Yuqori va pastki jag' tishlarini olishda omburlarni tanlash.
8. Ildizlarni olishda elevatorlarni tanlash.
9. YUqori jag'da katta oziq tishlarni olish.
10. YUqori jag'da kichik oziq tishlarni olish.
11. YUqori jag'da frontal tishlarni olish.
12. Pastki jag'da katta oziq tishlarni olish.
13. Pastki jag'da kichik oziq tishlarni olish.
14. Pastki jag'da frontal tishlarni olish.
15. Tish ildizlarini bormashina va doloto yordamida olish.
16. Alveolarni jarrohlik davolash.

7-semestr

1. Retensiyalangan va yarimretensiyalangan tishlarni omburlar bilan olish operatsiyasini bajarish.

2. Retensiyalangan va yarimretensiyalangan tishlarni elevatorlar va bor mashinalar bilan olish operatsiyasini bajarish.
3. Periodontitlarni tish saqlovchi operatsiyalar usulida davolash (tish ildizi amputatsiyasi, tish gemiseksiyasi).
4. Reparativ osteogenezi optimalashtirish usullarini bajarish. Osteoplastik materiallar qo'llash.
5. YUqori va pastki jag' 8 tishlari chiqishi qiyinlashuvi asoratlarni xirurgik davolash.
6. Perikoronometriya va retromolyar absessni ochildish operatsiyasini bajarish.

V. Mustaqil talim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

5-semestr

1. O'zbekistonda stomatologiyani rivojlantirishga hissa qo'shgan olimlar.
2. Jarrohlik stomatologiyasida bemorlarni tekshirish.
3. Uch shoxli nerv birinchi, ikkinchi va uchinchi shoxlarini tuzilishi va uning innervatsiya zonallari.
4. Zamonaviy og'riqsizlantiruvchi dori vositalar va ularning xarakteristikasi.
5. Xirurgik stomatologiya poliklinikasida qo'llaniladigan og'riqsizlantirish usullari.
6. Mahalliy og'riqsizlantirishdagi mahalliy asoratlarni Sabablari, tashxislash, davolash va profilaktika usullari.
7. Mahalliy anestetiklarni ta'sirini uzaytiruvchi vositalarni ta'siri va o'ziga xos xususiyatlari.
8. YUqori va pastki jag'da markaziy og'riqsizlantirish usullari. Hamroh kasalliklari bor bemorlarda og'riqsizlantirish usulini tanlash.
9. Hushdan ketish. Kollaps. Uning belgilari. Hushdan ketishda 1-yordam ko'rsatish. Kollaps holatida 1-yordam ko'rsatish.
10. Anafllaktik shok. Klinikasi. Birinchi yordam
11. Umumiy og'riqsizlantirish. Endotraxal narkoz. Poliklinika sharoitida endotraxal narkoz o'tkazish. Endotraxal narkoz o'tkazishga ko'rsatmalar
12. Stasionar sharoitda yuz va og'iz bo'shlig'i sohalarida operatsiya o'tkazilishida narkozni qo'llanilishi. Narkoz asoratlari. Reanimatsiya asoslari. Stomatologiyada endotraxal narkoz o'tkazish xususiyatlari.
13. Mahalliy va umumiy og'riqsizlantirishdan keyingi bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlarni ularni profilaktikasi. Yurak o'pka reanimatsiyasi.
14. Bemorlarni tish olish operatsiyasiga tayyorlash. Yuqori va pastki jag' tishlarini olishda ishlatiladigan asbob uskunalar.

14. Yuqori va pastki jag' alohida guruh tishlarini olish texnikasi va xususiyatlari	
15. Gaymor bo'shlig'i tubini perforatsiyasi va bunda shifokor taktikasi.	
7 semestr	
1. Tish olish vaqtida alveolyar o'siq singanda vrach taktikasi. Tish olish vaqtida pastki jag' singanda vrach taktikasi	
2. Tish olingandan keyin qon ketganda shifokorning taktikasi.	
3. Yuqori va pastki jag' da tish ildizlarini olish texnikasi.	
4. Tish ildizlarini bor mashina va elevatorlar yordamida olish. Tish olishdan keyin tish katagini parvarishlash.	
5. Tish olingandan keyingi bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlari	
6. Tish saqlovchi operatsiyalarga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.	
7. Replantatsiya, transplantatsiya. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.	
8. Retentsiya. Yarim retentsiya. Tish chiqish kasalliklarini zamonaviy rentgenologik tekshirish usullari.	
9. Tish chiqishi kasalliklarida davolash taktikasini tanlash. Tish olishdan so'nggi tish katagini bitishi etaplari va uni optimallashtirish.	
10. Og'iz bo'shlig'ini protezga tayyorlash.	
Tavsifa eittayotgan mustaqil ishlarning shakllari:	
Og'iz bo'shlig'i jarrohligi moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.	
Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:	
- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajer, mul'jaj va simulyasion zallarda/markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daffarlarida aks ettirish.	
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkiltashirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daffarlarida aks ettirish;	
- birlamchi bo'g'in tibbiy muassasalarida aholini profilaktik ko'rik, bemorlarni dispanserlash, patronajlarda qatnashish;	
bemorlar kuratsiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;	
- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;	
- berilgan mavzular bo'yicha axborot (referat, prezentatsiya) tayyorlash; - nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash;	

- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalr, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;	
- ilmiy maqola, anjumannga ma'ruza tezislarni tayyorlash;	
- SHuningdek, talabaning mustaqil ishi bo'lib:	
- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari, trenajer, mul'jaj va simulyasion zallarda/markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daffarlarida aks ettirish;	
- aholi orasida sanitar ogartuv ishlarni subbat va ma'ruzalarni o'tkazish;	
- modulli faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etishi hisoblanadi;	
- avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;	
- loyihalashtirish dasturlari, organayzerlardan mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.	
- prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.	
Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:	
Mustaqil ishini bajarish uchun talabaga axborot manbasi sifatida darslik va o'quv qo'llanmalar, metodik qo'llama va ko'rsatmalar, ma'lumotlar to'plami va banki, ilmiy va ommaviy davriy nashrlar, Internet tarmog'idagi tegishli ma'lumotlar, berilgan mavzu bo'yicha avval bajarilgan ishlar banki va boshqalar xizmat qiladi.	
Talaba mustaqil ishiniing vazifalari quyidagilardan iborat: yangi bilimlarni mustaqil tarzda puxta o'zlashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;	
- kerakli ma'lumotlarni izlab topishning qulay usullari va vositalarini aniqlash;	
- axborot manbalarini va manzillaridan samarali foydalanish;	
- an'anaviy o'quv va ilmiy adabiyotlar va ma'lumotlar banki bilan ishlash;	
- internet tarmog'idan maqsadli foydalanish;	
- berilgan topshiriqning ratsional echimini belgilash; - ma'lumotlar bazasini tahlil etish;	
- ish natijalarini ekspertizaga tayyorlash va ekspert xulosasi asosida qayta ishlash;	
- topshiriqlarni bajarishda tizimli va jiodiy yondashish;	
- muammolarni mustaqil hal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish;	
- ishlab chiqilgan echim, loyihla yoki g'oyani asoslash va mutaxassislar jamoasida himoya qilish.	

3	<p>VI. Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:</p> <p>UK 1'. Abstrakt fikr yuritish, hodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;</p> <p>UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;</p> <p>UK 3. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;</p> <p>UK 4. Kasbiy va ijtimoiy faoliyatining har xil turlarida gumanitar, tabiiy, tibbiy-biologik va klinik modularning uslublarini amaliyotda qo'llash;</p> <p>UK 5. So'rab-surishtirishni, fizikal ko'rikni, klinik tekshirishni, zamonaviy laborator-instrumental tekshirishlar, biopsiya, operatsiya va seksiya materiallarini morfologik tahlil qilishni olib borish va interpretatsiya qilish.</p> <p>UKK 12. Kasbiy faoliyatining standart vazifalarini davolash va profilaktika standartlari talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorgarlik.</p> <p>UKK 137. Stomatologiyada noinekston og'riqsizlantirish.</p> <p>UKK 138. Applikasion og'riqsizlantirish o'tkazish.</p> <p>UKK 139. Infiltratsion og'riqsizlantirishni bemorda bajarish.</p> <p>UKK 140. Infraorbital og'riqsizlantirishni bemorda og'iz tashqari usulida bajarishni.</p> <p>UKK 141. Infraorbital og'riqsizlantirishni bemorda og'iz ichi usulida bajarish.</p> <p>UKK 142. Palatinal og'riqsizlantirishni bemorda bajarish.</p> <p>UKK 143. Tuberal og'riqsizlantirishni bemorda bajarish.</p> <p>UKK 144. Insizival og'riqsizlantirishni bemorda bajarish.</p> <p>UKK 145 Mandibulyar og'riqsizlantirishni bemorda palpatsiya yordamida bajarish.</p> <p>UKK 146. Mandibulyar og'riqsizlantirishni bemorda apodakal usulda bajarish.</p> <p>UKK 147. Mandibulyar og'riqsizlantirishni bemorda og'iz tashqari usulda bajarish.</p> <p>UKK 148. Torusal og'riqsizlantirishni fantomda bajarish.</p> <p>UKK 149. Torusal og'riqsizlantirishni bemorda bajarish.</p> <p>UKK 150. Engak nervini og'riqsizlantirishni og'izdan tashqari usulda bemorda bajarish.</p> <p>UKK 151. Engak nervini og'riqsizlantirishni og'iz ichi usulida bemorda bajarish.</p> <p>UKK 152. Omburlar bilan tish olish.</p> <p>UKK 153. YUqori jag'da alohida guruh tishlarini olish.</p> <p>UKK 154. Pastki jag'da alohida guruh tishlarini olish.</p> <p>UKK 155. Tish katagidan qonni to'xtatish.</p> <p>UKK 156. Perekoronorini davolash.</p>
---	--

4	<p>UKK 157. Alveolitni davolash.</p> <p>UKK 158. Absessni kesib ochish.</p> <p>UKK 159. Tanglay absessini kesib ochish.</p> <p>¹UK - umumiy kompetensiya</p> <p>²UKK – umumiy kasbiy kompetensiya</p>
4	<p>VII. Talim texnologiyalari va metodlari:</p> <p>Manuzalar</p> <p>Interfaol keys-stadyar</p> <p>Laboratoriyalar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar)</p> <p>PBL (Muammolarga asoslangan talim),</p> <p>TBL (janoaga asoslangan talim),</p> <p>RBL (tadqiqotga asoslangan talim),</p> <p>loyiha usuli</p>
5	<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azimov M.I., Sodikova X.Q. va hammualiflar. Oral xirurgiya asoslari, O'quv qo'llanma. Toshkent. 2019 y. 2. Azimov M.I. YUz-jag' kasalliklari va jarohatlari, Darslik. Toshkent. 2019 y. 3. Azimov M.I. Jarrohlik stomatologiya propedevikasi, Darslik. Toshkent. 2009 u. <p>Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gafurov S.A., Jilonov A.A., Sadikova X.K. Stomatologiya, O'quv qo'llanma. Toshkent. 2018 y. 2. David A. Mitchell, Anastasios N. Kanatas. An Introduction to Oral and Maxillofacial surgery. Textbook. 2015 u. 3. Neelima Anil Malik, Textbook of Oral and Maxillofacial Surgery. Second Edition© India.PBMP Printed at Ajanta. 2008 u. 4. Vyaznina A.V., Usevich T.L. Xirurgicheskaya stomatologiya: Praktikum.. 2006 g. 5. Robustova T.G. Xirurgicheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2003 g. 6. Robustova T.G., Romacheva I.F., Karapetyan I.S. i dr. Xirurgicheskaya stomatologiya. Rukovodstvo. Moskva. 2003 g.

7.	SHarjorodskiy A.G. Vospalitelnye zabolevaniya cheljustno-litsevoy i shei, Uchebnik. Moskva. 2001 g.
8.	Bezrukov V.M., Robustova T.G. Ruководство по хирургической стоматологии i cheljustno-litsevoy xirurgii. Tom 2. Moskva. 2000 g.
9.	Хирургическая стоматология : учебник / В. В. Афанасьев [и др.] ; под общ. ред. В. В. Афанасьева. - 3-е изд., перераб. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2019.
Internet saytlari	
1.	www.e-stomatology.ru
2.	www.ziyouet.uz
3.	www.edentwold.uz
4.	www.lisistochuvashia.com .
5.	catalog.delovik.com .
7.	www.dental.ru
7	Modulning o'quv dasturi Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti huzuridagi ta'lim sohalari bo'yicha muvofiqlashtiruvchi soha Kengashining 2024-yil 18-avgustdagi // -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan va tasdiqlangan.
8	Fan/modul uchun masullar: Pulatova B. J. - Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti Stomatologiya kafedrasini mudiri Nietullaev T. S. - Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti Stomatologiya kafedrasini assistenti
9	Taqrizchilar: Ichki taqrizchi: Normaxmatov B. T - Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti Stomatologiya kafedrasini dotsent, t.f.d Tashqi taqrizchi: Annaqulova G. - Qoraqalpog'iston Respublikasi Bolalar stomatologiya poliklinikasi bo'yicha mudiri